

РОЗВИТОК ЗАГАЛЬНОКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ ВЧИТЕЛІВ-ПРЕДМЕТНИКІВ ЗАСОБАМИ СЕРВІСІВ WEB 2.0

Євтушенко Н.В.

Законом України «Про освіту» визначено основні принципи освіти, серед яких надано пріоритет загальнолюдським цінностям та органічному поєднанню зі світовою та національною культурою. З огляду на це актуальною постає проблема формування і розвитку загальнокультурної компетенції вчителя незалежно від предмету, який він викладає у школі. Проблеми формування і розвитку загальнокультурної компетенції присвячені праці Троянської С.Л. [2], Єгоршиної О.В. [3], Єжової Т.В. [4] та інших науковців.

Разом з тим, широке впровадження в навчальний процес нових комп'ютерних технологій визначають нині не лише як загальноосвітню, а й загально-цивілізаційну та загальнокультурну вимогу, що надає необмежені можливості для підвищення рівня навчального процесу, самоосвіти та дозволяє готувати фахівців на рівні світових стандартів. Застосуванню інформаційних технологій до навчального процесу присвячені дослідження Жалдака М.І. [5], Горошка Ю.В. [6], Ракова С.А. [7] та інших дослідників.

Метою даної статті є з'ясування доцільності та необхідності розвитку загальнокультурної компетентності вчителів-предметників та викладення методики проведення практичних занять з використання сервісів-он-лайн Web 2.0 на курсах підвищення кваліфікації вчителів різних предметів.

Для реалізації розвитку загальнокультурної компетентності вчителів-предметників післядипломна педагогічна освіта має певні переваги. Вона є менш інерційною і здатна реагувати на швидкі соціально-економічні зміни, які відбуваються в сучасному суспільстві. Головною метою післядипломної освіти, окрім забезпечення умов для постійного підвищення кваліфікації фахівців та безперервного розвитку їх потенціалу, є розвиток інтелектуального та загальнокультурного рівня кожного спеціаліста впродовж усього життя.

Розвиток загальнокультурної компетентності вчителів-предметників у системі післядипломної освіти здійснюється на основі компетентнісного та культурологічного підходів до реалізації навчального процесу. Загальнокультурна компетентність розглядається більшістю дослідників як інтеграційна якість особистості, що забезпечує органічне поєднання загальної і педагогічної культури вчителя, коли педагогічна культура виконує функцію специфічного професійного вираження загальної культури у сферу педагогічної діяльності.

Загальнокультурна компетентність передбачає здатність суб'єкта вільно орієнтуватись у різних сферах сучасного соціокультурного простору. Кожне покоління створює свій власний соціокультурний простір, який складається з властивих йому значень основних понять, системи символів, цінностей і норм. Саме у даному просторі відбувається ідентифікація індивіда як особистості, соціального об'єкта і професіонала. Саме система професійних норм, цінностей, символів є складовою професійної культури, визначає здатність об'єкта

вільно орієнтуватись у різних сферах сучасного соціокультурного простору [4].

Зміни, які відбуваються у змісті соціокультурного простору, приводять відповідно до зміни контенту поняття загальнокультурної компетенції сучасного вчителя-предметника. Потрібно враховувати, що вчитель — рушійна сила оновлення соціокультурного простору сучасної школи та те, що специфіка сучасного соціокультурного простору і тенденції його формування залежать від факторів розвитку тенденцій до глобалізації й уніфікування інформаційного простору. Незаперечно великий вплив на інформаційний простір нині має Internet — феномен культури, що конституювався в останній третині ХХ ст. на технологічній основі загальносвітової системи комп'ютерних мереж і в певному значенні є модельним об'єктивним змістом і функціонування ноосфери [8].

Продовженням уже відомих технологій та концепції Internet є сервіси-он-лайн Web 2.0, необхідні у роботі кожного вчителя. У цьому інформаційному середовищі можна знайти заняття на будь-який смак: створення презентацій, фотоальбомів, робота зі створення навчальних фільмів, обробка звуку, робота з документами. І що не менш важливо, сервіси Web 2.0 відкривають нові можливості для облаштування особистого простору вчителя.

Наводжу один із варіантів проведення практичного заняття у формі тренінгу щодо створення власного простору, який може побудувати будь-який учитель за дуже короткий час, маючи навіть початкові навички роботи за комп'ютером.

Розглянемо нескладну модель такого простору (рис. 1).

Створення можна починати як від нижнього рівня (створення електронного документа, блогу, групи) і закінчувати створенням кореневої сторінки — сайту, так і навпаки.

Для зручності скористаємось завчасно створеним за допомогою застосунка **Блокнот** текстовим документом, який містить адреси сервісів Web 2.0, необхідних для проведення заняття (рис. 2) та має умовну назву «Интернет».

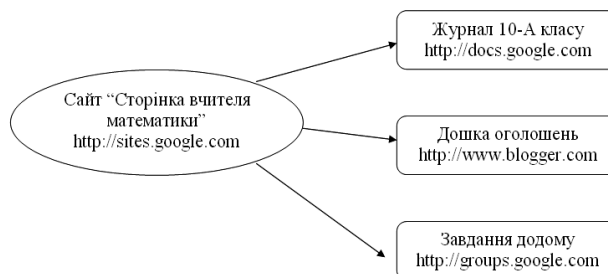

Рис. 1

1. Реєстрація на безкоштовній платформі Google.

- Перейти за адресою <http://www.google.com.ua/>.
- Увійти у меню **Gmail**.
- Клацнути кнопку **Створити обліковий запис** та отримати власний обліковий номер (акаунт).

2. Створення документа з можливістю спільного перегляду.

- Перейти за адресою <http://docs.google.com> (рис. 3).

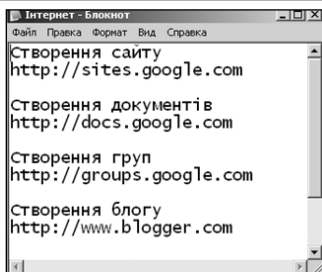

Рис. 2

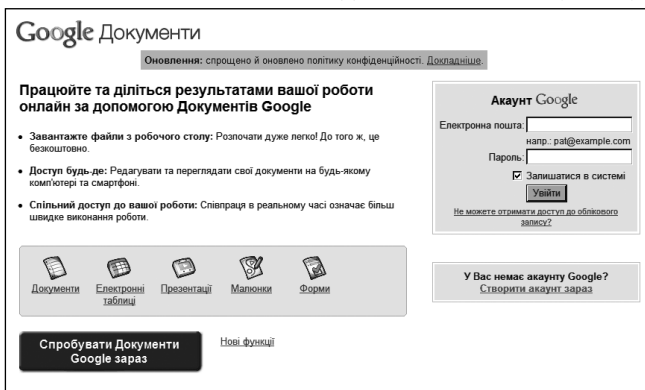

Рис. 3

- Увійти у меню **Створити новий** та вибрати підменю **Таблиця**.
- Клацнути кнопку **Зберегти зараз**.
- У вікні, що з'явилося, задати назву таблиці «Журнал 10-А класу». Клацнути кнопку **Ок**.
- Увійти в меню **Опублікувати**. Вибрати підменю **Налаштування спільного доступу**.
- Перейти за посиланням **Приватний доступ мають тільки вказані нижче користувачі**. Клацнути кнопку **Змінити**.
- У вікні **Редагувати налаштування доступу** встановити прапорець **Дозволити редагувати всім користувачам (не потрібно виконувати вхід)**.
- Заповнити таблицю відповідною інформацією (рис. 4).
- Скопіювати адресу у вікні **Адреса** та зберегти в документі **Інтернет**.

3. Створення блогу з метою публікації оперативної інформації.

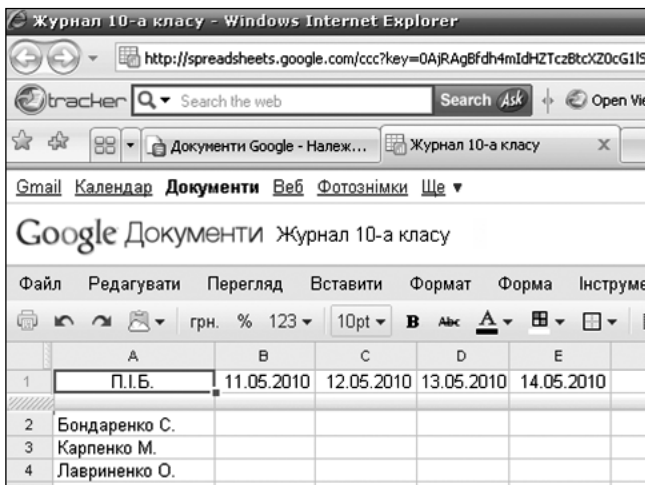

Рис. 4

- Перейти за адресою створення онлайн-журналу: <http://www.blogger.com> (рис. 5).
- Увійти за допомогою свого акаунту. Заповнити відповідні поля **Ім'я акаунту** та **Пароль**.
- Клацнути кнопку **Створити блог**.
- Ввести назву блогу у полі **Заголовок блогу** «Дошка оголошень» та задати майбутню адресу (поле **Адреса блогу**).
- Вибрати кнопку **Перевірити доступність** та пройти перевірку словом. Клацнути кнопку **Продовжити**.
- Вибрати один із запропонованих шаблонів. І ще раз натиснути кнопку **Продовжити**.
- Перейти за посиланням **Початок введення блогів**. У полі **Заголовок** набрати текст «Оголошення». А у полі **Написати** набрати текст повідомлення «Шановні батьки! Батьківські збори 9-6 класу відбудуться 21 квітня о 18.30, каб. 68. Прошу повідомити завчасно про неможливість бути присутніми. З повагою, класний керівник».
- Клацнути по кнопці **Опублікувати допис** та перейти за посиланням **Переглянути допис**.
- Скопіювати адресу у вікні **Адреса** та зберегти в документі **Інтернет**.

4. Створення групи з метою надання можливості приєднання файлів.

Рис. 5

- Перейти за адресою: <http://groups.google.com> (рис. 6).
- Клацнути кнопку **Створити групу**.
- Вікно **Введіть назву своєї групи** заповнити текстом «Домашня робота».
- Заповнити поле **Створіть адресу ел. пошти групи** власним унікальним ім'ям.
- Заповнити вікно **Додайте опис групи** відповідною інформацією.
- На сторінці **Обрати рівень доступу** встановити прапорець **Загальний** — ...
- Підтвердити зроблений вибір, натиснувши кнопку **Створити мою групу** та з метою підтвердження ввести символи, що з'являться на екрані і клацнути кнопку **Створити мою групу**.
- Далі вибрати кнопку **Пропустити цей крок**.

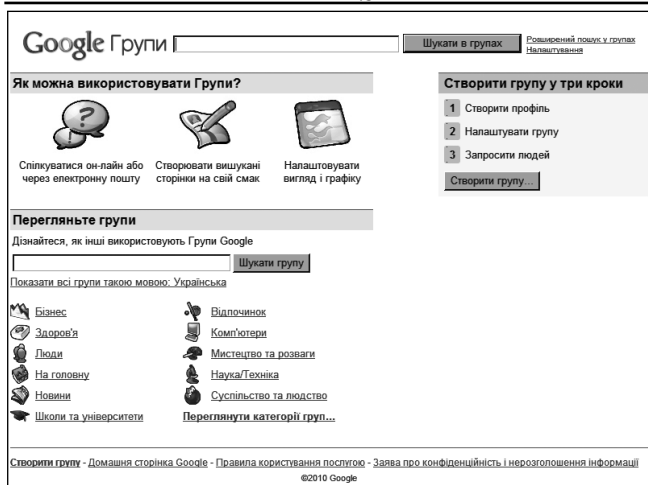

Рис. 6

- Зберегти адресу створеної групи в документі **Інтернет**.
- На панелі справа вибрати пункт **Налаштування групи** (рис. 7).
- Вибрати вкладку **Доступ** та в пункті **Хто може додавати файл?** установити прапорець **Тільки учасники** та натиснути кнопку **Зберегти зміни**. Перейти до головної сторінки.

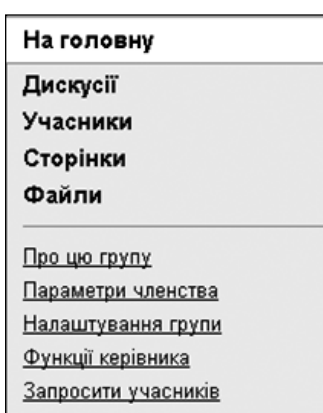

Рис. 7

- Додати сторінку. Для цього на правій панелі увійти в меню **Сторінки** та вибрати вкладку **Додати нову сторінку**. Заповнити поле **Нова назвою сторінки** «Домашнє завдання» та натиснути кнопку **Зберегти & Видати** у вікні, що підтвердить успішне створення сторінки. Клацнути кнопку **Пропустити це**.
 - Перейти до головної сторінки.
5. Створення сайту з посиланнями.
- Перейти за адресою <http://sites.google.com>.
 - Клацнути кнопку **Створити новий сайт**.
 - Заповнити поле **Дати назву сайту**: текстом «Сторінка вчителя математики».
 - Заповнити поле **Ваш сайт буде розміщено за цією URL-адресою**: <http://sites.google.com/site/>.
 - Перейти за посиланням **Вибрати тему**: та підібрати шаблон сайту.
 - Ввести код, який з'явиться на малюнку.
 - Клацнути кнопку **Створити**.
 - Зберегти адресу створеного сайту в документі **Інтернет**.

Створити посилання на створений блог, документ та групу.

- Увійти в режим редагування сайту за допомогою кнопки **Редагувати сторінку**.
- Набрати тексти «Журнал 10-А класу», «Дошка оголошень», «Завдання додому».
- Виділити текст «Журнал 10-А класу», клацнути по кнопці **Посилання**.
- У вікні **Створення посилання** вибрати посилання **Веб-адреса**, вставити скопійовану з документу **Ін-**

тернет адресу електронної таблиці «Журнал 10-А класу» (див. п. 2).

- Встановити прапорець **Відкрити це посилання в новому вікні**. Підтвердити — **Ок**.
- Зберегти зміни на сайті — кнопка **Зберегти**.
- Аналогічно створити посилання до тексів «Дошка оголошень», «Завдання додому» за адресами створених блогу і групи відповідно.

Отже, найпростіше онлайнове середовище створено.

Після закінчення такого практичного заняття, яке краще проводити у формі тренінгу, відбувається розвиток діяльнісного та емоційного компонентів загальнокультурної компетенції вчителів. Слухач розвиває вміння: вступати у комунікацію, передавати інструментарій самопізнання і саморозвитку іншому; здійснювати самостійний творчий пошук у розв'язанні проблем; рефлексувати власну діяльність і поведінку; розвивати успішну міжособистісну взаємодію у професійній діяльності і спілкуванні; забезпечувати внутрішньогрупове і міжгрупове спілкування. Він відчуває задоволення від того, що є не тільки користувачем мережі Internet, а й творцем, учасником всесвітнього інформаційного середовища. Не тільки навчився створювати власний сайт, опубліковувати повідомлення, розміщувати фотографії, приймати і самостійно організувати форуми, а ще розширив власний кругозір, підвищив рівень власної загальнокультурної компетенції та, головне, відчув задоволення від вияву своєї загальнокультурної компетенції, відпрацював нові для себе особистісно значимі цінності й мотиви навчання.

Тому використання сервісів Web 2.0 стає особливо важливим у процесі післядипломної освіти вчителів-предметників. Це дозволяє розвинути загальнокультурну компетентність слухачів, розширити їхній кругозір, оволодіти вмінням спілкуватись, використовуючи Internet, зокрема, сприяє розвитку професійного спілкування, умінню будувати міжособистісної відносини, працювати у групі, надає можливість зворотнього зв'язку з іншими користувачами мережі.

Література

1. Закон України «Про освіту».
2. *Егоршина Е.В.* Интеграция учебной информации как способ формирования общекультурной компетентности учащихся (На материале изучения древнерусской литературы): Дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02. — Ярославль, 2003. — 249 с. РГБ ОД, 61:04-13/559.
3. *Ежова Т.В.* Формирование общекультурной компетентности студентов в образовательном процессе вуза: Дис. ... канд. пед. наук: 13.00.01. — Оренбург, 2003. — 185 с. РГБ ОД, 61:03-13/1968-3.
4. *Жалдак М.И.* Система подготовки учителя к использованию информационной технологии в учебном процессе: дис. ... в форме науч. доклада д-ра пед. наук: 13.00.02 / Мирослав Иванович Жалдак. — М., 1989. — 48 с.
5. Вплив нової інформаційної технології на практичну значимість результатів навчання математики в старших класах середньої школи: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02 / Ю. В. Горощко; КДПУ ім. М.П. Драгоманова. — Київ : [с. п.], 1993. — 103 с.
6. *Раков С.А.* Формування математичних компетентностей учителя математики на основі дослідницького підходу в навчанні з використанням інформаційних технологій: дис. ... д-ра пед. наук: 13.00.02 / Раков Сергій Анатолійович. — К., 2005. — 381 с.
7. Історія філософії. — <http://philosophyword.info/support.html>.